

ረጅሲ ዓባይ ሰዓል ማለት እንታይ እዩ

ረጅሲ - ዓባይ ሰዓል ማለት እንታይ ማለት እዩ

ኣብዚ ቀራብ ግዜ እዚ ንስኻ ናይ ቱበርኩሊን-መርመራ ቆርቦት (መርመራ ማንቶክስ) ተባሂሎ ዝጽዋዕ ከምኡውን / ወይ ከኣ ኢንተርፊርኖ ጋማ ሌሊዝ ኣሰይ (IGRA) ዝበሃል መርመራ ገርካ። እዚ መርመራታት እዚ ከኣ ዘርእዮ ንስኻ ብልክዕ ረጅሲ ብናይ ቱበርኩል ባክተርያ ተለቢጵካ ኮንካ ዩርእይ። እዚ ባክተርያ እዚ ከኣ ዓባይ ሰዓል (ቲቢ) የስዕበልካ።

ንስኻ ተሰካሚ ናይ ቱበርኩሊን-መርመራ ቆርቦት ከምኡውን / ወይ ከኣ (IGRA) ኢኻ። እዚ ክበሃል ከሎ ንስኻ ካብ ካልእ ሰብ ዓባይ ሰዓል ዘላቶ ተለቢጵካ ኣሎኻ ማለት እዩ።

ምኽንያቱ እቲ ረጅሲ- ቲቢ ብመተንፊስ ጎረሮ ኣቢሎ እዩ ዝመሓላለፍ ከምኡ ከኣ ነዚ ሕማም ናይ ዓባይ ሰዓል እዚ ከተረጋግጽ ከኣ ንሕና ንዓኻ ናይ ሳንቡኦስ ስኢሊ ገርናልካ። ኣብቲ ስኢሊ እውን ከም ዘርእዮ ንስኻ ዝኾነ ዓይነት ዝንባለ ዝርኣይ የብልካን። እዚ ክበሃል ከሎ ከኣ ንስኻ ኣብዚ ግዜ እዚ ዝኾነ ዓይነት ዓባይ ሰዓል የብልካን። በዚ መሰረት እዚ ከኣ ንስኻ ነቲ ባክተርያ ናብ ካልእ ሰብ ኣይተተሓላልፎን ኢኻ።

እንተኾነ ግና ንስኻ ብናይ ቱበርኩል ባክተርያ ረጅሲ ገርካ ኣሎኻ። ኣብዚ ግዜ እዚ እቲ ናትካ መከላኸሊ ሕማም መስርዕ ከኣ ነቲ ባክተርያ ዘይጓዳኦ ክገብሮ ኢሎ እዩ ዝጽዕር ዘሎ። ኣብዚ እውን ፍሎጥ ኣይኮነን ኣካላትካ ነዚ ንኸስዕር። ንስኻ ዘሎካ ዕድል 10% እዩ ብህይወት ክሳብ ዘሎኻ ንኹትሓምም ብናይ ዓባይ ሰዓል ባክተርያ። መብዛሕትኦም ሰባት ኣብ መጀመርያ 2 ዓመት እዮም ክሓሙ ዝኸእሉ ብድሕሪ እቲ ረጅሲ ምልባዶም።

*ዝይተለበደ፣ እዚ ክበሃል ከሎ ንስኻ ናይ ቲቢ - ባክተርያ ናብ ውሽጢ ኣተንፊስካ ኣሎኻ ማለት እዩ ከምኡውን መከላኸሊ ኣካላትካ ተሃንጽ።
ቱበርኩሊን-መርመራ ቆርቦት ከምኡውን / ወይ ከኣ (IGRA) (መርመራ ዲም) ከኣ ርግጽ እዩ።*

እንታይ ዓይነት ስጉምቲ ክትወስኑ ትኽእል ኣብዚ ግዜ እዚ ረጅሲ- ዓባይ ሰዓል ተራእዩን ተረጋገጹን ኮይን ኣባኻ

1) ንስኻ መድሃኒት ትወስኑ፡ ምእንታን ሕማም ዓባይ ሰዓል ክትከላኸል።

ነቲ ከጋጥም ዝኽእል ሕማም ምእንታን ዕድል ከይትህቦ ባዕሉ ንከይዓብይ ንስኻ መድሃኒት ትውሕጥ በዚ መሰረት ከኣ እቲ ቱበርኩል ባክተርያ ኣብ ውሽጢ ኣካላትካ ይመውት። መብዛሕትኦ ንጥቀመሎም መድሃኒታት ከኣ ኢዚኒያዚዲ (INH) ከምኡውን ሪፋምፒሲን (RMP) ይበሃሉ። ሓዲ-ሓዲ ግዜ ከኣ ጽንብር ናይዚ ኣቶም ኣድላይነት ይህልዎ።

ሓኪም እውን ምሳኻ ይመያዮ ኣየናይ መድሃኒት ከምኡውን ግድን ክሳብ ክንደይ ግዜ ከምትጥቀም። ኣብዚ ከኣ ኣገዳሲ እዩ ንስኻ ነቲ መድሃኒት መዓልታዊ ኣብ ዝተወሰነ ፍሎጥ ሰዓት ክትውሕ ከምኡ ከኣ ነቲ ዝተሓዘዘልካ ፈውሲ ኩሎ ክትውድኦ ከምዘለካ። ቀጺሎ ከኣ ኩነታት ኣነባብራኻ ከተማልእ ከምኡ ከኣ ኣልኮላዊ መስተ ደው ከተብሎ ኣሎካ።

ኣብዚ ከኣ እገዳሲ እዩ ሓኪምካ ክፈልጦ ዘለዎ ወይ እንተኾነ፡ ኣየናይ ካልእ ዓይነት መድሃኒት ተጥቀም ከምዘኾንካ።

እንታይ ዓይነት ጎናዊ ሳዕቤን ኣለዎ እቲ መድሃኒት?

እቲ ዕድል ናይ ጎናዊ ሳዕቤን ውሑድ እይ፡ እንተኾነ ግና ኣብ ገለ ገለ ሰባት ናይ ጸላም ከብዲ ሕማም ክስምዖም ይኽእል።

ካልእ ዓይነት ጎናዊ ሳዕቤን ከኣ፡

- ድኻም ከምኡውን ምንጽርራር
- ሕማም ርክሲ ከምኡውን ምዝንባል ትኩረት
- ከስዕን- መዓንጣን ጸገም፡ የዕገርግረካ፡ ሸውሃት መግቢ ምጉዳል
- ጸገም ቆርበት።

ፈውሲ መድሃኒት ኣብ እትወስዷሉ ግዜ እውን ቀጻሊ ቁጽጽር መርመራ ይግበረላክ ብ ክንክን ዝገብረልካ ሓኪም ከምኡውን/ወይ ከኣ ማሕበራዊ ነርስ ምክልኻል- ቲቢ።

2) ንስኻ መድሃኒት ክትውሕጥ ይኹን ወይ ክትወስድ ዘይትኽእል ኮንካ

እዚ ዝምረጽ ስጉምቲ ኣብ ናይ ረኽሲ- ቲቢ ከኣ ክንክን ብመድሃኒት ይኹውን። እንተደኣ (ብሕክምና) ምኽንያት ጉዳይ ነቲ ዝግበር ክንክን ብመድሃኒት ዘይከኣል ኮይኑ ካብኡ ንሕና ነስዕቦ ምኽሪ ኣብ ዝመጽእ ክልተ ዓመት ናይ ሳንቡኦ ስክሊ (ራጂ) ንኸግበር ይኹውን ኣብ ኹ.ኹ.ዲ. (GGD)። እዚ ስክልታት (ራጂ) እዚ ከኣ ከገልገል ዝኽእል ምናልባት ካልእ ለውጢ ኣብ ሳንቡኦ ብዝቀልጠፈ ግዜ ዝርኣይ እንተደኣ ኮይኑ እዩ። ኣስተውዕል፤ በቲ ዝግበር ስክሊ (ራጂ) ግና እቲ ባክተርያ ኣይቐተልን እዩ። እቲ ዕድል ንስኻ ሕማም ዓባይ ሰዓል ከተጥርይ ዘኽእል ግና ኣብ ቦትኡ ኣሎ።

መብዛሕትኦም ሰባት ብዓባይ ሰዓል ዝሓሙ ከኣ እቲ ነጸብራቕ ሕማም ኣብ ውሽጢ ክልተ ዓመት ድሕሪ ምልባዕ እቲ ሕማም እዩ። ኣብቲ ዝተረፈ ህይወት ግና እቲ ዕድል ዝተወሰነ ሚካታዊ ይኹውን። ብሕልፊ ከኣ ምጉዳል ተጻውሮ ከኣ ንዓባይ ሰዓል ኣብ ሳንቡኦ ንኸርኣይ ክገብሮ ይኽእል እዩ። ከምኡውን ኣብ ካልእ ኣካል (ንምሳሌ ኣብ ሱር ዕያገነዳ፣ ኩለት፣ ዓንዲ ሕቆ ወይ ከኣ ኣዕጽምቲ)። እንተደኣ ኣብ ዝመጽእ ዘሎ ግዜ እቲ ሕማም በርቲዑካ፡ ነቲ ዝከናወነካ ዘሎ ስፔሻሊስት ሓኪም ትሕብር፡ እዚ ከኣ ኣባኻ ቅድሚ ሕጂ ተሰካሚ ናይ ቱበርኩሊን-መርመራ ቆርበት ወይ ከኣ (IGRA) ተራእዩ ኮይኑ።

ሕቶታት?

ብዘይ ጥርጥር ምስ ክንክ ዝገብረልካ ሓኪም ወይ ከኣ ማሕበራዊ ነርስ ኣብ ናይ ምክልኻል- ቲቢ ኣብ ኹ.ኹ.ዲ. (GGD) ክትራኹብ ፈትን፡ መዓስክ።

- እንተደኣ ተጠራጢርካ ብዛዕባ ተወስኦ ዘለኻ መድሃኒ
- በቲ ተወስኦ ዘለኻ መድሃኒት ዘይተሰማሚዕካ ኮይኑ፡ ወይ ከኣ
- ካልእ ሕቶ ኣልዩካ ብዛዕባ እትገብሮ ዘሎኻ ክንክን።

ተወሳኺ ሓበሬታ ብዛዕባ ዓባይ ሰዓል ኣብ ዌብ-ሳይት www.tuberculose.nl ክትረኽቡ ትኽእል።

እንተደኣ ብገጋ ወይ ከኣ ስርዓት ብዘይብኡ ክንክን ተገይረልካ ኮይኑ? ኹ.ኹ.ዲ. (GGD) ተኽእሎ ዕድል ክህቡኻ ይኽእሉ እዮም ጥርዓን ንኸተቐርቡ። ኣብ ዌብ-ሳይት ናይ ኹ.ኹ.ዲ. (GGD) ብዛዕባ'ዚ ዝምልከት ተወሳኺ ሓበሬታ ክትረኽቡ ትኽእል።